

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

3. Білоченко Ю. М. Кіберагресія як психологічний феномен в дослідженнях закордонних вчених. *Особистість та суспільство в цифрову еру: психологічний вимір (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 черв. 2022 р.) / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», каф-ра психології. Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2022. С. 26–29.

Ключові слова: протиріччя, кіберагресія, політичний процес, політичний опонент, цифровізація.

Key words: contradiction, cyber aggression, political process, political opponent, digitalization.

КОЗЬМІНИХ АЛЬОНА ВІТАЛІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри політичних теорій, кандидат політичних наук, доцент*

ОСОБЛИВОСТІ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Політика децентралізації створює можливості для ефективної реалізації діяльності територіальних громад та окремих інституційних перетворень. В умовах воєнного стану перед органами державної влади України постали нові виклики та завдання, пов'язані з наданням адміністративних послуг, забезпеченням діяльності суб'єктів господарювання, організацією територіальної оборони громад, евакуацією населення, соціальним захистом внутрішньо переміщених осіб тощо.

Територіальні громади та окремі регіони отримали один із найвідчутніших ударів цієї війни. У зв'язку з тотальним знищенням інфраструктури та втратою значної частини людського капіталу в окремих регіонах, а також вимушеним переселенням в більш безпечніші регіони, виникла нагальна потреба для швидкої адаптації до умов воєнного стану, у тому числі зі зміною пріоритетів регіонального соціально-економічного та політичного розвитку [1, с. 49]. Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України визначено перелік територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окуповані рф [5]. Закони України («Про правовий режим воєнного стану», «Про місцеве самоврядування», «Про добровільне об'єднання територіальних громад») визначають завдання, покладені на об'єднані територіальні громади, однак в умовах війни їх виконання неможливе без створення нової системи територіального устрою [4]. Тому після повномасштабного вторгнення військ рф на територію України для максимального забезпечення та сприяння в запровадженні та реалізації заходів правового режиму воєнного стану – було створено військові та військово-цивільні адміністрації [2]. На час дії воєнного стану військові адміністрації виконують

повноваження органів місцевого самоврядування в об'єднаних територіальних громадах, де ведуться активні бої.

Варто відзначити, що ОТГ були наділені новими завданнями: *налагодження співробітництва з військовими адміністраціями та військовим командуванням*. Така система пришвидшила організацію оборони населених пунктів та забезпечила необхідними ресурсами, активно доносили до населення відповідну інформацію з метою збереження життя та здоров'я громадян; *робота з внутрішньо переміщеними особами* (реєстрація ВПО, видача довідок, гуманітарна допомога, виплати тощо); *робота ОМС на тимчасово окупованих територіях* (розроблено рекомендації щодо можливих дій і рішень залежно від обставин в яких опинилася громада). Насамперед, ОТГ рекомендували закрити доступ до інформації, яку може використати ворог [3].

В умовах воєнного стану значно збільшилися повноваження територіальних громад: «сільський, селищний, міський голови може приймати низку рішень щодо бюджету та кадрових питань; сільський, селищний, міський голова має право призначати осіб на посади до органу місцевого самоврядування; якщо утворено військову адміністрацію – то повноваження селищної, сільської, міської рад переймає військова адміністрація, а повноваження голови – начальник військової адміністрації. Обласні військові адміністрації за погодженням з Генеральним штабом ЗСУ визначають територіальної громади, на території яких ведуться бойові дії, а також населені пункти, які є оточеними» [7].

Заслуговує на увагу підтримка ОТГ ініціатив від місцевого населення, співробітництво з волонтерами, міжнародними неурядовими та урядовими організаціями та українськими громадськими організаціями.

Отже, можна відзначити, що ОМС продемонстрували ефективне функціонування в умовах воєнного стану. Якщо виникають складні ситуації та події, на які потрібно швидко реагувати та вирішити низку проблем, то взаємодія між органами державної влади, керівництвом ТГ та представниками різних організацій вкрай висока. Україна за час війни показує високий рівень самоорганізації населення, та розширені повноваження для ОМС (зокрема, створені військові адміністрації) дозволяють швидше та ефективніше реагувати на події в умовах війни.

Список використаних джерел:

1. Котелевська Я. В. Розвиток інститутів економічної влади в умовах воєнного стану. *Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку в умовах інституційних перетворень глобального середовища* : матеріали Х Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 11 листопада 2022 р.). Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. С. 49–51.
2. Миколюк А. В. Робота органів місцевого самоврядування під час воєнного стану. *Таврійський науковий вісник*. 2022. № 2. URL: <https://journals.ksauniv.ks.ua/index.php/public/article/view/205/192>
3. Органам місцевого самоврядування радять закрити інформацію на час війни. *Офіційний сайт реформи децентралізації влади*. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14615>

4. Павлович-Сенета Я. П., Лепіш Н. Я. Територіальні громади в умовах воєнного стану в Україні: адміністративно-правове забезпечення та особливості функціонування. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 4. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/267567>
5. Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією : Наказ, Перелік від 22.12.2022 року № 309 (зі змінами станом на 09.03.2023). *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>
6. Про правовий режим воєнного стану [Електронний ресурс] : Закон України № 2259-IX від 12.05.2022. *Офіційний сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

Ключові слова: децентралізація, територіальна громада, воєнний стан, військова адміністрація, об'єднані територіальні громади.

Key words: decentralization, territorial community, martial law, military administration, united territorial communities.

КРАСНОПОЛЬСЬКА ТЕТЯНА МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри політичних теорій, кандидат політичних наук, доцент*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

На сучасному етапі суспільно-політичного розвитку ключовим трендом для країн світу є впровадження цифрових технологій в публічне управління. Системне використання інноваційних інформаційних технологій в процесах прийняття рішень стає важливою умовою підвищення добробуту суспільства. Цифровізація політичних процесів вимагає цифрової трансформації, яка полягає в реструктуризації та трансформації каналів зв'язку – цифрової взаємодії.

На думку експертів ОЕСР цифрова трансформація включає три етапи: цифровізація процесів, електронне урядування та цифровий уряд.

Таким чином, електронне урядування розуміють у вузькому (як засіб комунікації в діяльності органів державної влади) та широкому сенсі (процес, спрямований на зміну взаємодій в системі публічного управління та формування нової системи взаємодії суспільства і держави) [4].

Науковці виділяють чотири стадії розвитку електронного урядування: 1) поява або присутність в Інтернеті; 2) комунікація, що відбувається в основному через звичайні електронні листи та включає надання контактних форм e-mail для збору запитів та надання інформації у відповідь; 3) транзакційний етап (уряд впроваджує інструменти – в т. ч. спеціальні додатки, – які допомагають громадянськості

Ужитчак Анастасія Юрійвна

Причини та умови виникнення злочинності серед неповнолітніх у післявоєнній Україні (40–60 рр. XX ст.) 140

Саранчук Олександра Валеріївна

Правове регулювання участі населення півдня України у волосному судочинстві (друга половина XIX – початок XX ст.) 143

Войцехівська Дарина Юрійвна

Адміністративно-правові умови розвитку конфесійної освіти кримськотатарського та караїмського населення півдня України у XVIII – початку XIX ст. 146

СЕКЦІЯ 4

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВИХ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

Кормич Людмила Іванівна

Безпековий аспект державної інформаційної політики: виклики і загрози для України 151

Вітман Костянтин Миколайович

Законодавство України щодо реалізації Європейської хартії регіональних або міноритарних мов 154

Мамонтова Елла Вікторівна,

Пелевін Євген Юрійович 157

Фази реалізації політичного процесу: від теорії до практики 157

Каракуркчі Ганна Володимирівна,

Козинець Іван Павлович

Перспективні напрями розвитку сучасних українсько-польських відносин 161

Яковлев Денис Вікторович

Європейський вибір середнього класу в Україні 163

Завгородня Юлія Володимирівна

Кіберагресія в сучасних політичних процесах 166

Козьмініх Альона Віталіївна

Особливості та ефективність діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану 168

Краснопольська Тетяна Миколаївна

Ефективність використання ІКТ у системі публічного управління . . 170

Милосердна Ірина Михайлівна

Регіональна безпека в системі міжнародної безпеки: теоретичний вимір дослідження 173

Пехник Алевтіна Валентинівна

Допомога Україні від міжнародної спільноти в галузі освіти під час війни: регіональний та глобальний аспекти 175